

Περίληψη Διπλωματικής Διατριβής Μεταπτυχιακού Διπλώματος με θέμα :

Αποκατάσταση συγκροτήματος νερόμυλων στην Αγιά Χανίων και μετατροπή τους σε κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

Στην παρούσα διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία μελετώνται ένας ενετικός νερόμυλος και ένας υδροκινούμενος αλευρόμυλος μαζί με ελαιοτριβείο του 20ου αιώνα (1912), που βρίσκονται νοτιοδυτικά της τεχνητής λίμνης της Αγιάς στα Χανιά, μέσα σε ένα πάρκο με πλούσια χλωρίδα και πανίδα, το οποίο έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura. Ο νερόμυλος ήταν σε λειτουργία μέχρι το 1950, ενώ το εργοστάσιο εγκαταλείφθηκε το 1958. Πρόκειται για δύο σημαντικά μνημεία της προβιομηχανικής αρχαιολογίας της Κρήτης, τα οποία έχουν εγκαταλειφθεί, με κίνδυνο να καταστραφούν ολοκληρωτικά.

Στο πλαίσιο της εργασίας αυτής θα πραγματοποιηθεί η μελέτη και η αρχιτεκτονική αποτύπωση των υφιστάμενων κελυφών, η καταγραφή της παθολογίας τους και η συσχέτιση και σύγκρισή τους με αντίστοιχα παραδείγματα στην ευρύτερη περιοχή της Κρήτης, με σκοπό την κατανόηση της δομής και της λειτουργίας τους. Η εργασία θα καταλήξει σε πρόταση αποκατάστασής τους με τις απαραίτητες μόνο επεμβάσεις, που σέβονται την αρχική δομή των κτιρίων, χωρίς να αλλοιώνουν το χαρακτήρα τους, ώστε να μετατραπούν σε κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Το κέντρο αυτό θα περιλαμβάνει ένα μικρό μουσείο της ιστορίας των κτισμάτων και των προβιομηχανικών τεχνικών που χρησιμοποιούσαν το νερό ως πηγή ενέργειας για την παραγωγή αλευριού και λαδιού, για να τονιστεί και να διαδοθεί έτσι η σημασία που είχε το νερό και η υδροκίνηση στην κοινωνία και οικονομία της περιοχής. Επίσης, θα δημιουργηθούν μέσα στα κελύφη χώροι εργαστηρίων – παρουσιάσεων, ώστε να πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά και περιβαλλοντικά προγράμματα από μαθητές, φοιτητές και μεμονωμένους ερευνητές, που θα αφορούν τόσο στη γνώριμια και μελέτη της αρχιτεκτονικής των κτιρίων όσο και στη μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος. Παράλληλα, σκοπός είναι η διαχείριση και ο σχεδιασμός του ευρύτερου περιβάλλοντος στο οποίο βρίσκονται τα κτίρια, ώστε να ενταχθούν αρμονικά στο ιδιαίτερο χαρακτήρα φυσικό περιβάλλον τους, μέσα από έναν ενιαίο σχεδιασμό.

Η προτεινόμενη επέμβαση θα δίνει εξίσου έμφαση στην ιστορική, περιβαλλοντική και εκπαιδευτική διάσταση του μνημειακού συγκροτήματος. Η ιστορική διάσταση αφορά στη διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής των κτιρίων και στην προβολή της σημασίας τους ως μνημείων της προβιομηχανικής αρχαιολογίας, μέσω ενός εκθεσιακού-μουσειακού χώρου. Η περιβαλλοντική διάσταση επιδιώκεται μέσω της αρμονικής ένταξης του όλου συγκροτήματος στο φυσικό του περιβάλλον, με τη δημιουργία υπαίθριων χώρων υποδοχής και παρατήρησης της φύσης. Τέλος, η εκπαιδευτική διάσταση αφορά στις χρήσεις που θα ενταχθούν για τη δημιουργία ενός οργανωμένου περιβαλλοντικού κέντρου, που θα αποτελέσει πόλο έλξης για μαθητές, φοιτητές και ερευνητές, με σκοπό την αναζωογόνηση της περιοχής και την ανάπτυξη ενός ελεγχόμενου περιβαλλοντικού τουρισμού, ο οποίος άλλωστε τα τελευταία χρόνια αποτελεί αντικείμενο συζήτησης των τοπικών φορέων διαχείρισης του πάρκου της Αγιάς.